

ΤΟΚΚΑ

HAZİRAN / ΙΟΥΝΙΟΣ 2008 SAYI / ΦΥΛΛΟ: 1

FES'in işbirliğinde BİLBAN - İKME YAYIN ORGANI / KOINH EKΔΟΣΗ BİLBAN - İKME ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ FES

ÜCRETSİZ / ΔΩΡΕΑΝ

ΜΕΡΗΛΑΒΑ!

ΧΑΙΡΕΤΕ!

Rasih Keskiner- BİLBAN Direktörü
Alecos Tringides - İKME Direktörü

Sevgili Kıbrıslılar,
Bölmüş ülkemizi yeniden birleştirmek için uzun yıllar mücadele sürdürmekteyiz.

Bu mücadeleyi, siyasi partiler, sendikalar, sivil toplum örgütleri ve bireyler olarak sürdürmekteyiz

Bu mücadele ne kadar çok sesli ve katılımı yüksek olursa başarı da o kadar yüksek olur.

Bu çerçevede, birer sosyo-politik araştırma enstitüsü olan BİLBAN ve İKME on yılı aşkın bir süredir, ortaklaşa yaptıkları çalışmalarına bir yenisini daha ekleyerek, bu mücadelenin sesini biraz daha yukarılara taşımak için bir yayın organı yayınlamaya başladılar.

İki dilde, aylık olarak yayınlanacak bu yayın organı ile İKME-BİLBAN'ın yaptığı bilimsel çalışmaları Kıbrıslıların yararlanmasına sunmak, Kıbrıs'ta sürdürülen barış mücadelesine katkı yapmak amaçlanmaktadır.

İKME-BİLBAN bugüne dek, düzenlemiş olduğu "Çözümün Sonra Kıbrıs" konulu sayısız toplantılarda Kıbrıs'ın tümündeki tüm sektörleri incelemiş, araştırmalarını kitap haline getirmiştir.

Kıbrıslı gençleri her yıl düzenlenen toplantılarla bir araya getirmiş ve getirmeyi sürdürmektedir.

Kıbrıs'ta barış'a yönelik çalışmalar yapan gazeteci ve yazarların çalışmalarını kitaplaştırmalarına destek olmuştur.

BİLBAN ve İKME'nin çalışmalarının çok önemli bölümlerine Freidrich Ebert Stiftung (FES)in katkı ve destekleri olmuştur.

Kıbrıs'ın sözel tarihi ile ilgili geniş kapsamlı bir araştırmayı gerçekleştirmiş ve bunu Kıbrıslıların ve tüm dünya insanlığının yararlanmasına, bilgi edinmesine sunmuştur.

Bütün bu çalışmaları bu ay yayına başlayan bu yayın organında bulacaksınız.

"TOKKA" adı ile yayın hayatına başlıyoruz.

Tokka Kıbrıslıların selamlaşmasının ve bu selamlaşmasının, dayanışmasının samimiyetini gösteren ellerinin birleşmesidir.

Birleşik bir Kıbrıs için Tokka!

Kıbrıs'ta ve dünyada barış için Tokka!

Toplumlarımız için Tokka!

Ρασηά Κεσκινέρ - Διευθυντής BİLBAN
Αλέκος Τριγγίδης - Διευθυντής İKME

Αγαπητοί Κυπριαί, Αγωνιζόμαστε για πολλά χρόνια να ενώσουμε την πατρίδα μας. Συνεχίζουμε αυτό τον αγώνα με πολιτικά κόμματα, συνδικάτα, οργανώσεις και άτομα.

Είναι καθαρό πως όσο η φωνή μας και η συμμετοχή ισχυροποιείται τόσο ισχυροποιείται η δυνατότητα να πετύχουμε τον στόχο μας.

Το BİLBAN και το İKME, δύο κοινωνικοπολιτικά Ιδρύματα, πέρα από τις μελέτες και εκδηλώσεις για πάνω από 10 χρόνια, προσθέτουμε και αυτήν την προσπάθεια, μια εφημερίδα για να μεταφέρει τη φωνή του αγώνα μας πιο ψηλά.

TOKKA, η διγλωσση μηνιαία εφημερίδα που φιλοδοξεί να προωθήσει τη φωνή των Κυπριών.

Τα ιδρύματα İKME-BİLBAN μέχρι τώρα μετέλλαν πάμπολλες συναντήσεις στο πρόγραμμα «Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΥΣΗ» και ανέλυσαν σχεδόν όλους τους τομείς της κοινωνίας, συνέλεξαν και εξέδωσαν τα αποτελέσματα.

Συναντήσεις συνεχίζουν να οργανώνονται κάθε χρόνο για τους Κύπριους νέους.

Η μελέτη και η έκδοση των μελετών κτίζουν την ειρήνη.

Το Freidrich Ebert Stiftung (FES) προσφέρει υποστήριξη και βοήθεια σε ένα πολύ σημαντικό μέρος των εργασιών των BİLBAN και İKME.

Αναλυτές, συγγραφείς και δημοσιογράφοι συνεργάστηκαν και αποτύπωσαν την «ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΥΠΡΙΩΝ» μέσα από τουλάχιστον

170 μαγνητοσκοπημένες συνεντεύξεις που πάρθηκαν από Κύπριους που έζησαν σε μικτά χωριά πριν το 1963. Πρόθεσή μας είναι να παρουσιάσουμε την έρευνα αυτή του İKME και BİLBAN, μπροστά σε όλους τους Κύπριους και την ανθρωπότητα.

Θα βρείτε όλες αυτές τις μελέτες καθώς και απόψεις και θέσεις συνεργατών μας, στην μηνιαία αυτή έκδοση που αρχίζει αυτό τον μήνα. TOKKA είναι ο χαιρετισμός των Κυπριών!

TOKKA είναι η ειλικρινής έκφραση ενότητας!

TOKKA για μια ενωμένη Κύπρο!

TOKKA για ειρήνη στην Κύπρο και τον Κόσμο!

TOKKA για τη δική μας κοινωνία!

www.ikme.org

www.bilban.org

Kıbrıslı Çözüm

Alpay Durduran BİLBAN Başkanı

Kıbrıslı çözüm bir kavram olarak günlük konuşmaların arasındadır. Gene de ne anlama geldiği bir sırdır. Çünkü bir taraf Kıbrıs tarafını yönlendirebiliyorsa istemleri Kıbrıs politikası olur. Onun için gerçekten kim olduğunu bilmeliyiz.

Devleti olan bir ülke olarak kıta sahanlığı ve diğer deniz haklarından hangi haklara sahip olduğunu bilmek ister. Türkiye iddia eder ki adaların kıta sahanlığı ve diğerleri hakları yoktur. Türkiye ve kuzey Kıbrıs arasındaki karasuları tartışılmazdır. Bir günde duyduk ki karasuları hakkında Kıbrıs Türk yönetimi ile Türkiye antlaşmış. Ertesi gün okuduk ki ikisi denizde arama ve kurtarma bölgesi hakkında şu kadar saat görüştüler diye bir not düşmeden antlaşmışlar.

Sonra Kıbrıs Cumhuriyetinin ve Mısır'ın Kıbrıs'ın Güney denizlerinde münhasır ekonomik alan üzerinde müzakereye başladıkları haberlerini gördük. Türkiye'nin itirazlarını okuduk ve Kıbrıs'ın Kuzey'inde yaşayan biz Kıbrıslıların müzakere ettiklerini ve münhasır ekonomik alan hakkında Türkiye anlaştıklarını veya bu arada öyle demek zorunda kaldığımızı öğrendik. Şahsen ben münhasır ekonomik alan konusunda görüşme yapıldığını ve anlaştığımızı işitmedim. Doğal olarak Kıbrıs'ın Kuzeyinin devletlik egemenlik iddiasında bulunması nedeniyle Kuzeyde haklar talep etmişti. Bu doğal olurdu iddialarını dikkate alırsak ama Türkiye garantörlük haklarını hesaba katıyordu. Bunun anlamı Güneyde yaşayan Kıbrıslılar Kıbrıs'ın denizlerdeki egemenlik haklarını kararlaştıramazlar. Bir garantör güç olarak Türkiye diğer Kıbrıslıların yani

Kıbrıslı Türklerin haklarını savunma yükümlülüğündedir fakat Kıbrıslı Türklerin arasında tek bir Kıbrıslının Kıbrıs'ı Türkiye'nin aldatabileceğinden endişe eden biri çıkmadı. Diğer Kıbrıslıların haklarını dikkate alan bir avuç Yeni Kıbrıslıdan başka biri çıkmadı.

Aynı nitelikte bir ilgilenme gösteren bir Kıbrıslı Rum da hatırlamıyorum. Sanırım hala Kıbrıslılar Türk ve Rum olarak düşünürler ve öyle yaparlar. Kimse bir Türk'ten Kıbrıs'ın haklarını Türkiye'ye karşı savunmasını beklemez.

Fakat yeni kuşaklar var ve Kıbrıs'ın çıkarlarını savunur.

Biz Rum Kıbrısların da Kıbrıs'ın çıkarlarını savunmasını isteriz. Rum Kıbrıslılar Kıbrıs'ın tek sahipleri imişler gibi Kıbrıs'ı savunurlar ama öyle konular vardır ki Kıbrıs'ı savunmak Kıbrıslı Türkleri savunmak olur. Kıbrıslı Türkler Türkiye'nin yatırımlarına karşı çevreye hassas yerlerde çevreyi savunmaya çalışırlar. Sadece istismar etmek yetmez. Kıbrıslı Türkler desteği de hak ederler. Rumlar politika ile fazla meşgul olmamalıdır. Tüm Kıbrıslılar yeniden birleşmeye inandırmalı ve hazırlanmalıdırlar.

Türkiye münhasır ekonomik alan konusunda Kıbrıs'ı tehdit etti. Türkiye bir ada olması nedeniyle Kıbrıs'ın münhasır ekonomik alan sahibi olmayacağını iddia etti ve Kıbrıs'ın karasuları dışındaki denizleri Mısır ile eşit mesafe prensibi ile paylaşmak istedi. Kıbrıslıların Türkiye'ye söyleyecek sözleri olmalıdır.

Zaman oldu Türk savaş uçakları güney Kıbrıs'ın üzerinde uçtular, her yerin fotoğraflarını çektiler ve Kıbrıs Cumhuriyeti hiçbir şey yapamadı, sadece protesto etti. Kıbrıslı Rumlar acizlik hissettiler ama Kıbrıslı Türkler hiç üzüntü belirtmediler.

Birisi bir şey iddiasında bulunabilir ama teslim olmadan işbirliği yapmanın mümkün olduğu alanlar vardır. Bu gibi şeylerin örnekleri diplomaside vardır. Kıbrıs sorunu geçmişte doğdu. Kıbrıslılar yaralarını sarmalı ve işbirliğini öğrenmeli tedavi olmalı ve toplumlararası çatışmanın kötü sonuçlarını giderecek silmelidirler. Kıbrıs sorunu uluslar arası bir sorundur. Türkiye ve başka ülkeler karışmıştır. Başka kazalara neden olmadan ilerlemek için yol bulmalıyız.

Yurttaşlarımızı tatmin etmeliyiz. Sevgimizi hepsine göstermeliyiz. Mamafih aynı zamanda geleceği düşünmeli ve başka ülkeler için kötü bir örnek oluşturmamayı aklımızda tutmalıyız. Nasıl kendimizi iyi hissedebiliriz şayet kuvvet kullanarak yağma yapabileceğini ve kurtulunabileceğini kanıtlarsak? Yıllar önce Türkler mallarının yanına gidemezlerdi bazı nedenlerden şimdi de onlardan daha çok Rumlar gidemiyorlar bazı nedenlerden ve onları kullanamıyorlar. Birçok kayıp şahıs kazılıp mezarlardan çıkarılıyor. Diyalog içine girip bir birbirimize bir daha geçmişin tekrarlanmayacağını kanıtlamalıyız. Mazeretler icat etmekten vazgeçmeliyiz. İnsan hakları ve temel ilkelerin ihlalini hoş göremeyiz. Artık düşmanlık beklenmediğini bir birimize anlatmalı ve endişeleri gidermeliyiz. Bunca yıl sonra artık garantörlere ihtiyacımız olmadığını haykırmalıyız.

Bu noktaya ulaşmadan Kıbrıs'a Kıbrıslı bir çözümden bahsetmenin bir anlamı yoktur. Yoksa bu ancak başka bir kurnazlık olur ki yenilerini bulmada ustayız.

İnsan olarak karakterimize izin verelim ve affedici olalım geçmişte bir hata olarak yaptıklarımızı. Ne için bu hatayı yaptığımız anlayamıyorum.

Τόκκα Λοιπόν

Τάκης Χατζηδημητρίου Πρόεδρος ΙΚΜΕ

Το «Tokka» αποτελεί μια ακόμη φωνή που προστίθεται κοντά στις άλλες που αγωνίζονται για επανένωση της πατρίδας μας. Κι είμαστε γι' αυτό ιδιαίτερα χαρούμενοι γιατί έτσι δυνατόνουμε, στο μέτρο των δυνατοτήτων μας το μήνυμα της ενότητας της συνεργασίας και της συμπόρευσης ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Έχουμε την πίστη και την πεποίθηση ότι η πατρίδα μας περνά μια ιστορική καμπή, αφήνει πίσω της το διαιρετικό φονικό και καταστρεπτικό παρελθόν κι ανοίγει το δρόμο για ένα διαφορετικό κι ελπιδοφόρο μέλλον. Το Tokka είναι η φωνή που σήμερα χρειάζεται η Κύπρος. Μια διαφορετική φωνή, που διαπερνά τα συρματοπλέγματα του διαχωρισμού, αφήνει πίσω της τις ξιφολόγες, ξεπερνά τους φυλετικές αντιπαραθέσεις, και εκφράζει την κοινή βούληση Ε.Κ. και Τ.Κ. για μια κοινή ειρηνική και δημοκρατική πατρίδα.

Το «Tókka» είναι μια φωνή που βγαίνει μέσα από τα κατάβαθα της ψυχής των Κυπρίων, είναι έκφραση πόνου, αλλά και αγάπης για το λαό και τον τόπο, είναι η συνισταμένη ενός κοινού οράματος. Μια φωνή που λέγει: Φτάνει πια στα κηρύγματα της μισαλλοδοξίας και της διαιρέσης. Τώρα είναι πια η ώρα της συμφιλίωσης, της συνώμης και της συγχώρεσης... Στρέφουμε τα βλέμματα μας στο παρελθόν και νοιώθουμε σπαραγμό και

οδύνη για τις συμφορές που όλοι προκαλέσαμε ο ένας εναντίον του άλλου. Με τα σφάλματα και τις εγκληματικές μας ενέργειες φέραμε τον πόνο στους ανθρώπους, τον όλεθρο και την καταστροφή στην πατρίδα μας. Αποστερήσαμε από τη νέα γενιά το δικαίωμα να ζει μέσα σε ειρήνη και κατανόηση και της αφαιρέσαμε την δυνατότητα να απολαμβάνει την απέραντη ομορφιά της πατρίδας μας, να ζει στα χωριά και τις πόλεις της. Τώρα πια ήρθε η ώρα να στρέψουμε τα βλέμματα μας στο μέλλον. Ότι ωρισμένοι και αλληλομισούμενοι καταστρέψαμε, ήρθε η ώρα ενωμένοι, με κοινούς στόχους και οράματα να επανορθώσουμε και να διασώσουμε.. Το «Tókka» εκφράζει την ανθρωπιά και την συνείδηση του κάθε Κύπριου πατριώτη, τη θέληση και την απόφαση να εργαστεί για το κοινό μέλλον. Είναι πάνω σ' αυτή τη βούληση και διάθεση που θα στηριχτούν κι οι ηγέτες για ν' αντιμετωπίσουν τα πολλά εμπόδια που στέκουν ακόμη στο δρόμο της λύσης και της επανένωσης.

Η λύση δεν είναι υπόθεση μόνο των συνομιλητών. Είναι υπόθεση που αφορά όλους μας και θα κάνουμε αισθητή τη βούληση μας και την απόφαση μας να εργαστούμε με όλες μας τις δυνάμεις για ν' ανοίξουμε το νέο δρόμο της κοινής πορείας και των κοινών οραμάτων.

Tokka edelim o zaman!

Takis Hadjidemetriou IKME Başkanı

“Tokka” ülkemizin birleştirilmesi için mücadele eden birçok sese eklenmiş yeni bir sestir. Bu, iki toplumun amaç birliği, işbirliği ve birlikte yürüme mesajımızı daha da güçlendirmesi nedeniyle bize büyük bir haz vermektedir. Kesinlikle inanıyoruz ki ülkemiz tarihsel bir dönemeç deneyimi yaşamaktadır. Bölücü, katliamlarla dolu ve tahripkâr bir geçmişi geride bırakarak yeni ve ümit dolu bir geleceğe doğru yolu açmaktadır. “Tokka” Kıbrıs'ın ivedilikle ihtiyaç duyduğu bir sestir. İkiye ayıran dikenli telleri delip geçen, silahları bir kenara iten, milli kinin ve çatışmanın ötesine giden ve Kıbrıslı Rumlarla Kıbrıslı Türklerin barışçıl ve demokratik bir ülke yönündeki ortak hayallerini ifade eden farklı bir ses.

“Tokka” Kıbrıslılık ruhunun en derin katmanlarından yükselen bir sestir. Acının ve aynı zamanda ülkeye ve bir bütün olarak tüm halkına duyulan bir sevginin ifadesidir; Ortak bir vizyonun ortak paydasıdır. Şöyle diyen bir sestir: Nefret ve bölücülük vaazlarına artık yeter; uzlaşma, pişmanlık ve bağışlama zamanıdır artık. Gözlerimizi geriye çevirdiğimizde,

ruhumuz, birbirimize karşı işlediğimiz suçlar nedeniyle acılarıyla dolmaktadır. Kendi cürümlerimizle birçok kişinin acı çekmesine neden olduk ve ülkemize felaket getirdik. Genç nesilleri barış ve güvenlik içinde yaşamalarından mahrum bıraktık ve bir bütün olarak ülkemizin sonsuz güzelliklerinin tadını çıkarmalarından alı koyduk.

Gözlerimizi geleceğe doğru çevirme zamanı artık gelmiştir.

Nefretle yok ettiklerimizi ortak hedeflerle ve ortak bir vizyonla yeniden inşa edebileceğimizi anlamamızın zamanı artık gelmiştir.

“Tokka” tüm Kıbrıslı yurtseverlerin, tüm Kıbrıslıların ortak bir gelecek için çalışma kararlılığını, temiz kalpliliğini ve sevecenliğini ifade etmektedir. Bu ortak iradelerdir ki iki toplum lideri bir duruş sergileyecek ve çözüm ile yeniden birleşmeye giden yolda halen yatan birçok engelin başarıyla üstesinden gelebilecek gücü bulabilecektir.

Çözüm sadece görüşmecilerin ayrıcalıklı davası değildir. Hepimizi ilgilendiren bir davadır. Bu nedenle, irademizi öne çıkararak ülkemize ortak bir geleceğin yolunu açmak için sesimizi duyurmalıyız.

Κυπριακή Λύση

Αλπάυ Ντουρντουράν Πρόεδρος ΒΙΛΒΑΝ

Η Κυπριακή λύση ως έννοια βρίσκεται στις καθημερινές συζητήσεις. Το τι σημαίνει είναι σε κάθε περίπτωση μυστήριο. Διότι αν ένας πρωταγωνιστής έχει τη δύναμη να κατευθύνει ένα Κυπριακό κόμμα, τότε οι επιθυμίες του γίνονται Κυπριακή πολιτική. Επομένως πρέπει να ξέρουμε ποιος είναι πραγματικά πρωταγωνιστής.

Η Κύπρος ως χώρα κράτος φυσικά θα θέλει να έχει υφαλοκρηπίδα και άλλα δικαιώματα στις ανοικτές θάλασσες. Η Τουρκία αξιώνει ότι τα νησιά δεν έχουν υφαλοκρηπίδα, δηλαδή δεν μπορούν να διεκδικούν δικαιώματα πέρα των χωρικών υδάτων. Τα χωρικά ύδατα μεταξύ της Τουρκίας και του βόρειου μέρους της Κύπρου δεν χρήζουν καθόλου συζήτησης. Μια μέρα ακούσαμε ότι η Τουρκία συμφώνησε με την Τουρκοκυπριακή διοίκηση για τα χωρικά ύδατα. Την επόμενη μέρα διαβάσαμε ότι τα δύο μέρη συμφώνησαν για τις ζώνες διάσωσης και έρευνας στη θάλασσα χωρίς σχολιασμό ότι τα μέρη συναντήθηκαν και ξόδεψαν ώρες και μετά συμφώνησαν.

Μετά υπήρχαν ειδήσεις ότι η Κύπρος και η Αίγυπτος άρχισαν διαπραγματεύσεις για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες στα νότια χωρικά ύδατα της Κύπρου. Διαβάσαμε για ενστάσεις από την Τουρκία και μάθαμε ότι εμείς οι Κύπριοι που ζούμε στο βόρειο μέρος της Κύπρου είχαμε διαπραγματευτεί και συμφωνήσει για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες στις θάλασσες ή μάθαμε ότι προς το παρόν έπρεπε να δεχτούμε ότι συμφωνήσαμε. Πραγματικά δεν άκουσα οτιδήποτε για διαπραγματεύσεις για αποκλειστικές οικονομικές ζώνες (ΑΟΖ) στις θάλασσες. Φυσικά σκέφτηκα ότι η βόρεια Κύπρος εφόσον αξιώνει ότι έχει κράτος ή κυριαρχία στο βόρειο μέρος του νησιού μας, θα αξιώσει δικαιώματα στο βόρειο μέρος. Αυτό ήταν φυσικό αν λάβουμε υπόψη τις αξιώσεις, αλλά μετά μάθαμε ότι η Τουρκία λαμβάνει υπόψη τα δικαιώματα των εγγυητριών. Αυτό σημαίνει ότι η Τουρκία αξιώνει ότι οι Κύπριοι που ζουν στο νότιο μέρος του νησιού δεν μπορούν να καθορίσουν τα κυρίαρχα δικαιώματα της Κύπρου στις θάλασσες. Ως εγγυήτρια δύναμη, η Τουρκία έχει τη υποχρέωση να προστατεύει τα δικαιώματα και των άλλων Κυπρίων, δηλαδή των Τουρκοκυπρίων, όμως ανάμεσα στους Τουρκοκύπριους δεν υπάρχει ούτε ένα άτομο που ανησυχεί

ότι η Τουρκία μπορεί να τους έχει απατήσει. Κανένας δεν σκέφτηκε τη γνώμη των άλλων Κυπρίων που ζουν στο νότιο παρά μόνο μια ομάδα Νέων Κυπρίων. Επίσης, δεν θυμούνται κάποιες παρόμοιες ανησυχίες Ελληνοκυπρίων. Πιστεύω ότι είναι απόδειξη ότι ακόμα οι Κύπριοι νομίζουν ότι είναι απλοί Έλληνες ή Τούρκοι και σκέφτονται παρομοίως. Κανένας δεν αναμένει έναν Κύπριο να αξιώνει τα δικαιώματα της Κύπρου έναντι στην Τουρκία.

Όμως υπάρχουν νέες γενιές που επικρίνουν τη συμπεριφορά της Τουρκίας και υποστηρίζουν την Κύπρο. Θέλουμε να δούμε τους Ελληνοκύπριους επίσης να υποστηρίζουν τα συμφέροντα της Κύπρου. Οι Ελληνοκύπριοι υποστηρίζουν την Κύπρο στο σημείο που η Κύπρος τους ανήκει, αλλά υπάρχουν θέματα που η υποστήριξη της Κύπρου κάποτε σημαίνει να υποστηρίζουν τους Τουρκοκυπρίους. Οι Τουρκοκύπριοι προσπαθούν να υποστηρίξουν το περιβάλλον έναντι των επενδυτικών πολιτικών της Τουρκίας σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές. Οι Ελληνοκύπριοι όμως, δεν τους υποστηρίζουν αλλά τους εκμεταλλεύονται πολιτικά έναντι της Τουρκίας. Η εκμετάλλευση δεν είναι αρκετή, οι Τουρκοκύπριοι αξίζουν να υποστηρίζονται. Οι Ελληνοκύπριοι δεν πρέπει να ασχολούνται τόσο πολύ με την πολιτική. Όλοι οι Κύπριοι πρέπει να πιστεύουν και να προετοιμάζονται για την επανένωση.

Η Τουρκία απειλήσε την Κύπρο σχετικά με τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες στη θάλασσα. Η Τουρκία αξιώνει ότι η Κύπρος ως νησί δεν μπορεί να έχει αποκλειστικές οικονομικές ζώνες εντεύθεν και θέλει να μοιράζεται την ανατολική Μεσόγειο με την Αίγυπτο στην αρχή της ίσης απόστασης. Οι Τουρκοκύπριοι πρέπει να έχουν κάτι να πουν στην Τουρκία. Την ίδια ώρα οι Τουρκοκύπριοι πρέπει να μοιράζονται την στεναχώρια όλων των Κυπρίων που βρίσκονται απέναντι σε μια μεγαλύτερη δύναμη. Η Κύπρος δεν μπορεί να προστατέψει τον εαυτό της απέναντι στην Τουρκία. Υπήρχαν περιπτώσεις που οι Τουρκοκύπριοι δεν λυπόταν που τα Τουρκικά πολεμικά αεροπλάνα πετούσαν πάνω από την Κύπρο και φωτογράφιζαν όλο το νότιο μέρος της Κύπρου και η Κυπριακή Δημοκρατία δεν μπορούσε να κάνει τίποτα εκτός από διαμαρτυρίες. Οι Ελληνοκύπριοι ένιωθαν τις αδυναμίες τους. Δεν έλαβαν καθόλου συμπόνια από τους συμπατριώτες τους.

Κάποιος μπορεί να αξιώνει κάτι, αλλά χωρίς υποχω-

ρήσεις μπορεί να συνεργαστεί σε πολλά θέματα. Υπάρχουν παραδείγματα από τη διπλωματία. Οι Κύπριοι μπορούν να φροντίσουν πολλά πράγματα. Το Κυπριακό ζήτημα συνέβηκε στο παρελθόν. Τώρα η Κύπρος πρέπει να προσπαθήσει να ξεπεράσει τις πληγές και να μάθει πώς να συνεργάζεται για να θεραπεύσει και να απαλείψει τα κατάλοιπα των διακοινοτικών διαμαχών. Το Κυπριακό πρόβλημα είναι ένα διεθνές πρόβλημα. Η Τουρκία και άλλες χώρες είναι αναμειγμένες. Πρέπει να βρούμε τον δρόμο μας να κινηθούμε μακριά χωρίς νέα επεισόδια.

Πρέπει να ικανοποιήσουμε τους συμπατριώτες μας. Πρέπει να δείξουμε την αγάπη μας σε όλους. Όμως την ίδια ώρα πρέπει να σκεφτούμε το μέλλον και να έχουμε υπόψη μας ότι δεν πρέπει να δημιουργούμε κακά παραδείγματα για άλλες χώρες. Πώς μπορούμε να νιώσουμε καλά αν αποδείξουμε ότι μετά την χρήση βίας κάποιος μπορεί να λεηλατήσει περιουσίες και να διαφύγει; Πριν χρόνια κάποιος Τουρκοκύπριος για κάποιο λόγο δεν μπορούσαν ούτε καν να πάνε στις περιουσίες τους αλλά για άλλους λόγους πολύ περισσότεροι Ελληνοκύπριοι δεν μπορούν να πάνε και να χρησιμοποιήσουν τις περιουσίες τους. Τώρα γίνονται εκταφές πολλών αγνοουμένων. Πρόκειται να ξεκινήσουμε πλήρη διάλογο και να πείσουμε ο ένας τον άλλο ότι δεν θα επαναληφθεί το παρελθόν. Πρέπει να σταματήσουμε να δίνουμε δικαιολογίες. Η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των άλλων βασικών αρχών δεν μπορεί πλέον να υποφερθεί. Πρέπει να πούμε ο ένας του άλλου ότι δεν αναμένουμε εκθρόνιτες και να προσπαθήσουμε να μειώσουμε τις ανησυχίες. Μετά από πολλά χρόνια βασανισμών πρέπει να φωνάξουμε δυνατά ότι δεν χρειαζόμαστε πλέον εγγυήτριες δυνάμεις.

Χωρίς να φτάσουμε σε αυτό το σημείο δεν υπάρχει νόημα να μιλούμε για Κυπριακή λύση η οποία θα φαντάζει σαν ένα ακόμα επιδέξιο τέχνασμα που σκαρφιστήκαμε. Πρέπει να σταματήσουμε να σκεφτόμαστε την στήριξη των ξένων και να δημιουργήσουμε ειλικρινή διάλογο μεταξύ των Κυπρίων.

Ας αφήσουμε τον ανθρώπινο μας χαρακτήρα να αποφασισει για λόγου μας και να συγχωρήσουμε τι κάναμε εσφαλμένα στους εαυτούς μας. Δεν καταλαβαίνω για ποιο λόγο κάναμε τόσα άσχημα πράγματα.

ΚΙΒΡΙΣΛΙΛΑΡΙΝ ΣÖZEL TARİHİ

Κιβρίσλιλάριν Çift Toplumlu Sözel Tarihi (CYBIHI) programını BILBAN'la (Bilgi Bankası) işbirliği içerisinde IKME (Sosyal-Siyasal Araştırmalar Enstitüsü) yönetiyor ve 1974 ve 1963 öncesi Kıbrıs'ın karma köylerinde yaşamış Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rumların röportajlarını videokasetlerine kaydetmeyi hedefliyor. Röportajların örneği, kurulu araştırma metodolojisi baz alınarak hazırlandı ve ilgili kişiler ve Kurumlarca açık buluşmalarda onaylandı.

Röportajlar işlendi ve elektronik veri tabanına yüklendi. Ulaşım kuralları ve röportajların özeti internet'te yayınlanmaktadır. İlgilenenler, programın amaçları çerçevesinde kullanılmak üzere, yani "Programa katılacak veya faaliyetlerinin etkisine maruz kalacak olan iki toplum halkının hoşgörüsü ve anlayış değerlerinin yaygınlaşmasını umarak, geçmişin karma toplumları arasındaki örnek yaşam olayların gösterimi vasıtasıyla iki toplum arasında pozitif tutumun geliştirilmesi" röportajların bütünü DVD / CD olarak temin etmek için IKME'ye başvurabilir.

AMAÇLAR

Programı BILBAN'la işbirliği içerisinde, aşağıdaki hedefleri tutturmayı amaçlayarak, IKME koordine etti ve uyguladı:

1. Aşağıdaki konularda, görgü tanıklarıyla röportaj vasıtasıyla, 1974 öncesi çift toplumlu köylerde yaşamış Kıbrıslıların (Yunan ve Türk) sözlü şahitliklerini kaydetmek:

I. Bayram ve Panayırlar (eğitici, dini, toplumsal)

II. Aile tipi ve aile değerleri

III. Karma düğün ve ilişkiler (erotik, dostluk, geleneksel bilgelik)

IV. Medeniyet (Müzikler, danslar, şarkılar, eğlence, el işleri)

V. Uğraş ve meslekler (ustalık, aşçılık, tatlıcılık)

2. Kıbrıs'ın iki ana toplumları arasında işbirliğinin gelişmesini ve fikir ve tez alışverişini hedefleyerek, bilgileri istendiğinde halkın hizmetine sunan gerekli teçhizatla donatılmış bir elektronik görsel ve işitsel veri tabanı oluşturmak.

HEDEFLER

Hedefler, aşağıdaki faaliyetlerle tutturulmuştur:

1. Metodoloji hazırlanması. Bu araştırmayı yönlendirdi ve toplanmış olan verilerin yeterliliğini, çeşitliliğini, güvenilirliğini doğruladı.

2. Röportaj verenlerin belirlenmesi: Araştırmacılar, 1974'te karma köylerde ve kentlerde yaşayan vatandaşlardan oluşan örneklemden, yukarıda açıklanan konularla örtüşecek şekilde, röportaj verenlerin belirlenmesinde, saydam, açık ve adil yöntem kullanmışlardır. Seçim, tüm ilgililere açık olan toplantılarda irdelenmiştir.

3. Verilerin toplanması/kaydedilmesi. Her tarafın araştırmacıları doğrudan röportajları kamera ile kaydederek verileri toplamışlardır. Toplanan malzeme, ilgili uzmanlar tarafından açık buluşmalarda değerlendirildi ve devamında yazılı hale getirilerek Yunanca/Türkçe/İngilizce'ye çevrildi.

4. Elektronik veri tabanı oluşturulması. Uzmanlar, verilerin kodlamasını, kurulumunu, çalışmasını, alt başlıklara ayrılmasını yaparak elektronik veritabanına yüklediler.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΥΠΡΙΩΝ

Το πρόγραμμα Δικονοτική Προφορική Ιστορία Κυπρίων (CYBIHI) συντονίζει το IKME (Τδρυμα Κοινωνικοπολιτικών Μελετών) σε συνεργασία με BILBAN (Τράπεζα Πληροφοριών) και στοχεύει να καταγράψει σε βιντεοταινίες συνεντεύξεις από Τουρκοκυπρίους και Ελληνοκυπρίους που έζησαν σε μικτά χωριά της Κύπρου πριν το 1974, κι ακόμα πριν το 1963. Το δείγμα των συνεντεύξεων ετοιμάστηκε στη βάση δομημένης μεθοδολογίας έρευνας και εγκρίθηκε από ενδιαφερόμενα άτομα και Οργανισμούς σε ανοικτές συναντήσεις.

Οι συνεντεύξεις επιμελήθηκαν και φορτίστηκαν σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Ο κώδικας πρόσβασης και περιληψη των συνεντεύξεων παρουσιάζονται στο διαδίκτυο. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στο IKME για να τους προμηθεύσει αυτούσιες συνεντεύξεις σε DVD / CD για χρήση στα πλαίσια των σκοπών του προγράμματος, δηλαδή: «Ανάπτυξη θετικής στάσης μεταξύ των δύο κοινοτήτων μέσω προβολής προτύπων περιπτώσεων διαβίωσης σε μικτές κοινωνίες του παρελθόντος, ευελπιστώντας στην διάδοση αξιών ανοχής και κατανόησης στο κοινό των δύο κοινοτήτων που θα συμμετάσχουν ή θα εκτεθούν στα αποτελέσματα των δράσεων του προγράμματος.»

ΣΚΟΠΟΙ

Το πρόγραμμα συντόνισε και εφάρμοσε το IKME σε συνεργασία με το BILBAN αποσκοπώντας να επιτύχει τους ακόλουθους στόχους:

1. Να καταγράψει προφορικές μαρτυρίες Κυπρίων (Ελλήνων και Τούρκων) που έζησαν σε δικονομικά χωριά πριν το 1974, μέσω συνεντεύξεων αυτόπτων μαρτύρων στα ακόλουθα θέματα:

- Γιορτές και πανηγύρια (εκπαιδευτικά, θρησκευτικά, κοινωνικά)
- Οικογενειακός τύπος και οικογενειακές αξίες

- Μικτοί γάμοι και σχέσεις (ερωτικές, φιλικές, παραδοσιακή σοφία, αστεϊσμοί)
- Πολιτισμός (μουσικοί, χοροί, τραγούδια, διασκέδαση, εργοχειρα)
- Ασχολίες και επαγγέλματα (τεχνουργία, μαγειρική, ζαχαροπλαστική)

2. Να παραγάγει μια ηλεκτρονική οπτικοακουστική βάση δεδομένων εξοπλισμένη με τον απαραίτητο μηχανισμό ανάκλησης που θα θέτει τα δεδομένα στη διάθεση του κοινού στοχεύοντας στην προώθηση της συνεργασίας και την ανταλλαγή θέσεων και ιδεών μεταξύ μελών των δύο κύριων κοινοτήτων της Κύπρου.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι στόχοι επετεύχθησαν με τις ακόλουθες δράσεις:

1. Προετοιμασία μεθοδολογίας. Αυτή καθοδήγησε την έρευνα και επιβεβαίωσε την επάρκεια, την περιεκτικότητα, την αξιοπιστία και τη δομημένη κωδικοποίηση των δεδομένων που συλλέχτηκαν.

2. Εντοπισμός συνεντευξιοδοτών. Οι ερευνητές χρησιμοποίησαν διαφανή, ανοικτή και δίκαιη διαδικασία για τον εντοπισμό συνεντευξιοδοτών από ένα δείγμα πολιτών που ζούσαν σε μικτά χωριά και αστικούς τομείς το 1974 καλύπτοντας τη γκάμα των θεμάτων που αναφέρονται ανωτέρω. Η επιλογή επισκοπήθηκε σε συνεντεύξεις που ήταν ανοικτές σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

3. Συλλογή / καταγραφή δεδομένων. Οι ερευνητές κάθε πλευράς συνέλεξαν τα δεδομένα μέσω απευθείας συνεντεύξεων καταγράφοντας τα σε κινηματογραφική μηχανή. Το υλικό που συλλέχτηκε αξιολογήθηκε από ενδιαφερόμενους ειδικούς σε ανοικτή συνάντηση και ακολούθως κειμενογραφήθηκε και μεταφράστηκε στα Ελληνικά / Τουρκικά / Αγγλικά.

4. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων. Τεχνολόγοι ειδικοί δόμησαν, κωδικοποίησαν, επιμελήθηκαν, υποτίτησαν, και φόρτισαν τα δεδομένα σε ηλεκτρονική βάση.

Ο Τάσος παίζει το τελευταίο του χαρτί - Εκβιάζει τον Χριστόφια να μην τολμήσει συνομιλίες

ΤΟΚΚΑ

Του Μακάριου Δρουσιώτη - Πολίτης

Τη διάσταση απόψεων μεταξύ της τασσικής πτέρυγας του ΔΗΚΟ και του προέδρου του κόμματος, αναδεικνύουν οι τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό. Ο Τάσος και τα προσκείμενα σ' αυτόν στελέχη διαφωνούν με την έναρξη των απευθείας συνομιλιών, όπως αναμένεται να γίνει στις αρχές Σεπτεμβρίου.

Ο Τ. Παπαδόπουλος κατέθεσε ήδη τη διαφωνία του εγγράφως στο Εθνικό Συμβούλιο και ταυτόχρονα το διέρρευσε στον "Φιλελεύθερο", παρά τις δημόσιες νοθεύσεις τους "κατά των διαρροών".

Η αντίδραση των τασσικών στο ΔΗΚΟ διαφάνηκε από τη συνεδρία του Εκτελεστικού Γραφείου την εβδόμη που πέρασε, όταν ο υιός Νικόλας Παπαδόπουλος πρότεινε την έκδοση ανακοίνωσης με την καταγραφή της διαφωνίας του κόμματος στην έναρξη των απευθείας συνομιλιών, χωρίς πρόοδο στις ομάδες εργασίας, κάτι που το θεωρούν δεδομένο. Η σκοπιμότητα της ανακοίνωσης, όπως εξήγησε, ήταν "να μπορέσει το κόμμα να απευθυνθεί στο λαό".

Σύμφωνα με πληροφορίες του "Π" η στρατηγική του Τάσου Παπαδόπουλου έχει δύο άξονες:

1. Να "τρομοκρατήσει" τον Χριστόφια με την ελπίδα ότι θα κάνει δευτερές σκέψεις στην έναρξη των διαπραγματεύσεων.

2. Να προκαλέσει την αποχώρηση του ΔΗΚΟ από την κυβέρνηση.

Στο στρατόπεδο του Τάσου ενθαρρύνθηκαν από το "βήμα πίσω" που έκανε ο Χριστόφιας μετά την κριτική που δέχτηκε για τη δήλωση της 23ς Μαΐου. Σε αυτό, θεωρούν, ότι συνέτεινε και η δημόσια κριτική του Παπαδόπουλου, με τη συνέντευξή του στον "Φ". Κυβερνητικές πηγές εκτιμούν ότι ο Τάσος Παπαδόπουλος έδωσε γραπτώς τις θέσεις του και τις δημοσιοποίησε για να τροφοδοτήσει το δημόσιο διάλογο και να προκαλέσει αντιδράσεις.

Ωστόσο, η στρατηγική του Τ. Παπαδόπουλου αντιμετωπίζει δύο σοβαρά προβλήματα:

* Οι αντιδράσεις στην κοινή δήλωση της 23ης Μαΐου έδωσαν αξία στα ζητήματα της μιας κυριαρχίας και της μιας ιθαγένειας. Η διευκρίνιση αυτών των δύο σημείων στη συνάντηση της 1ης Ιουλίου ενίσχυσαν τον

Χριστόφια στο εσωτερικό και του έδωσαν την ευκαιρία να υποστηρίξει ότι διασφάλισε τη βάση της λύσης για να δικαιολογήσει την έναρξη των συνομιλιών.

* Το άλλο πρόβλημα του Παπαδόπουλου είναι η αδυναμία του να παρασύρει μαζί του όλο το ΔΗΚΟ, με τον Καρογιάν να τοποθετείται με τον Χριστόφια και να ελέγχει προς το παρόν τις συλλογικές αποφάσεις.

Ανακατατάξεις στο ΔΗΚΟ

Η προσπάθεια του Τάσου για διαφοροποίηση του ΔΗΚΟ από την πολιτική που ακολουθεί ο Χριστόφιας στο Κυπριακό είναι απόλυτα συναρτημένη με τη μάχη διεκδίκησης της ηγεσίας στο κόμμα. Η αποχώρηση του ΔΗΚΟ από την κυβέρνηση είναι ταυτισμένη με τον αποκεφαλισμό του Καρογιάν, ο οποίος συνέδεσε την πολιτική του επιβίωση με τη συνέχιση της συνεργασίας με το ΑΚΕΛ.

Η δυνατότητα που έχει η εκτελεστική εξουσία να προσφέρει θέσεις και εκδουλεύσεις είναι το μεγάλο δέλεαρ των στελεχών του ΔΗΚΟ να παραμείνουν στην κυβέρνηση. Στελέχη που στο παρελθόν υπηρέτησαν στο Υπουργικό του Τάσου, όπως ο πρώην υπουργός Παιδείας Άκης Κλεάνθους, συνεργάζονται τώρα με τον Καρογιάν. Ο Κλεάνθους επεξεργάζεται ένα σχέδιο ανασυγκρότησης και αναδιάρθρωσης του κόμματος που θα επιτρέψει στον Καρογιάν να προχωρήσει στον επιβαλλόμενο εκσυγχρονισμό. Επίσης, ο πρώην υπουργός Γεωργίας Γ. Φωτίου αποσκήρτησε από το τασσικό στρατόπεδο και προσχώρησε στην ομάδα του Καρογιάν, αναλαμβάνοντας και χρέη εκπροσώπου του κόμματος. Ο Φωτίου, μαζί με τον Λιλλήκα και τον Χρυσή Παντελίδη, ίδρυσαν εταιρεία παροχής υπηρεσιών, η τύχη της οποίας είναι πια αβέβαιη.

Ο Καρογιάν βρίσκεται σε επικοινωνία με τον Χριστόφια και σύμφωνα με πληροφορίες του "Π" μεταξύ των δύο υπάρχει συναντίληψη για αλληλοβοήθεια. Ο Χριστόφιας ανέχεται τη ρητορική του Καρογιάν ο οποίος απευθύνεται και προς τους σκληρούς του ΔΗΚΟ, όμως στο τέλος θα συμφωνήσουν ότι υπάρχει ικανοποιητική πρόοδος και διασφαλισμένη βάση για την έναρξη απευθείας συνομιλιών.

Σε αυτό το στάδιο, στα τέλη Ιουλίου, αναμένεται και η αναμέτρηση μεταξύ του Καρογιάν και των τασσικών στο ΔΗΚΟ, με δεδομένη την εκτίμηση του Τάσου

Παπαδόπουλου πως δεν ενδεικνύεται να αρχίσουν συνομιλίες, άποψη που την κατέθεσε προχθές στο Εθνικό Συμβούλιο και δημοσιοποιήθηκε την επομένη μέσω του "Φ".

Μεσαίος χώρος

Εν μέσω όλων αυτών των διεργασιών αναβίωσαν τα σενάρια για συνένωση του μεσαίου χώρου. Ο πόλος γύρω από τον οποίο επιχειρείται η συνένωση είναι ο Τάσος Παπαδόπουλος και η πολιτική του. Τα νήματα κινεί αυτό το διάστημα ο Γιώργος Λιλλήκας, ο οποίος έχει επαφές με τον Ομήρου και τον Λυσσαρίδη.

Η ΕΔΕΚ είναι αυτό το διάστημα ξεκομμένη από το επίσημο ΔΗΚΟ και συνομιλεί με τον Λιλλήκα και τον Παπαδόπουλο. Ο Λυσσαρίδης είναι πέρα από θετικός, ενώ ο Ομήρου, ο οποίος δυνάμει του καταστατικού δεν δικαιούται άλλης θητείας, το αντιμετωπίζει σαν μια ευκαιρία ανανέωσης της θητείας του, η οποία σύμφωνα με πληροφορίες μας θα πρέπει να θεωρείται μάλλον δεδομένη.

Το ΕΥΡΩΚΟ που αντιμετωπίζει άμεσο πρόβλημα επιβίωσης, λόγω και οικονομικών προβλημάτων, προσβλέπει τη συνένωση του μεσαίου χώρου σαν τη μόνη εναλλακτική λύση επιβίωσης. Το ΕΥΡΩΚΟ έκανε ήδη πρόταση στο ΔΗΚΟ για κοινό ψηφοδέλτιο στις ευρωεκλογές σαν προπομπή στην προσπάθεια συνένωσης. Σχέδια για συνένωση του μεσαίου χώρου έγιναν πολλές φορές στο χαρτί και απέτυχαν στην πράξη, διότι ο καθένας από τους κύριους συνελεστές επιδιώκει να εξασφαλίσει ρόλο για τον εαυτό του. Το εγχείρημα αυτό θα είχε δυνατότητες επιτυχίας εάν ο Παπαδόπουλος κέρδιζε τις εκλογές και ικανοποιούσε τις επί μέρους φιλοδοξίες με υπουργεία και άλλα αξιώματα. Σήμερα είναι ο Χριστόφιας που κρατάει και το μαχαίρι και το πεπόνι.

Στέλεχος του ΔΗΚΟ που είναι σε ρήξη τόσο με τον Παπαδόπουλο όσο και με τον Καρογιάν, εκτιμά πως το εγχείρημα θα αποτύχει. "Ο Παπαδόπουλος είναι ικανός στο να καταστρέφει και μπορεί να διαλύσει τη συνεργασία ΑΚΕΛ - ΔΗΚΟ, για να εκδικηθεί την ήττα του. Είναι όμως παντελώς ανίκανος να χτίσει και δεν μπορεί να συνεισφέρει τίποτα στο στόχο της συνένωσης".

"Tassos son kartını oynuyor"

Makarios Drusiotis - Politis

"ΔΙΚΟ'nun Tassos'cu kanadı ile parti başkanının görüşleri arasındaki farklılık, Kıbrıs sorunundaki son gelişmeleri ortaya koymaktadır. Tassos ve onun sempaticileri olan kurmaylar, Eylül ayında başlaması beklenen doğrudan müzakerelerin başlamasına karşı çıkıyorlar. Tassos Papadopoulos itirazlarını Ulusal Konsey'e yazılı olarak sudu ve bu bilgiler 'Fileleftheros' gazetesine sızdı. DİKO'daki Tassos'çuların tepkisi, geçtiğimiz hafta DİKO Yürütme Bürosunun toplantısında, oğul Papadopoulos'un, çalışma gruplarında ilerleme sağlanmadan, doğrudan müzakerelerin başlamasına yönelik olarak partinin tepkisini anlatan bir bildiri yayınlanmasını önlediği zaman ortaya çıktı. Oğul Papadopoulos, bildirinin amacının, 'partinin halka hitap edebilmesi' olduğunu söyledi.

'Politis' gazetesinin elde ettiği bilgilere göre Tassos Papadopoulos'un stratejisinin iki ekseni vardır:

1. Müzakerelerin başlaması konusunu ikinci kez düşünmesi umuduyla Hristofyas'ı sindirmek.

2. DİKO'nun hükümetten ayrılmasına neden olmak. Hristofyas'ın 23 Mayıs bildirisini konusunda aldığı eleştiriden sonra 'geri adım atması', Tassos cephesini cesaretlendirdi. Buna Papadopoulos'un, 'Fileleftheros' gazetesine verdiği mülakatla, kamuoyu önünde yapmış olduğu eleştirinin neden olduğu düşünülmektedir.

Hükümet kaynakları, Tassos Papadopoulos'un tezlerini yazılı olarak verdiği ve kamuoyu önünde diyaloga ve eleştirilere yol açmak amacıyla bu tezleri yayınladığını düşünüyorlar.

Öte yandan Tassos Papadopoulos'un stratejisi, iki ciddi sorunla karşı karşıyadır:

• 23 Mayıs tarihli ortak bildiriye yönelik tepkiler, tek ege-menlik ve tek vatandaşlık konularında odaklanmaktadır. 1 Temmuz buluşmasında bu iki noktanın açıklığa kavuşturulması, içte Hristofyas'ı güçlendirdi ve müzakerelerin başlamasını haklı göstermek için, çözüm zeminini sağlama aldığı ileri sürme konusunda ona fırsat verdi.

• Papadopoulos'un diğer sorunu, Karoyan'ın Hristofyas'tan yana olmasıyla ve şu aşamada toplu kararların kontrol altına alınmasıyla, bütün DİKO'yu kendisi ile birlikte sürükleyememesidir.

DİKO'da yeniden gruplaşma

Tassos Papadopoulos'un DİKO'yu, Dimitris Hristofyas'ın Kıbrıs sorununda izlediği politikadan ayırma çabası,

onun parti liderliğine aday olma mücadelesi ile bağlantılıdır. DİKO'nun hükümetten ayrılması, siyasi yaşamı AKEL ile işbirliğinin devam etmesiyle bağlantılı olan Karoyan'ın kellesini kesmekle aynı anlamdadır.

Eski Eğitim Bakanı Akis Kleanthus gibi, geçmişte Tassos'un Bakanlar Kuruluna hizmet eden kurmaylar şu anda Karoyan'la işbirliği yapıyorlar. Klenathus, Karoyan'ın gerekli olan çağdaşlaşma konusunda ilerlemesi için, partinin yeniden yapılandırılması ve düzenlenmesi yönünde bir plan üzerinde çalışıyor. Bununla birlikte Eski Tarım Bakanı G. Fotiu, Tassos'cu cepheden ayrıldı ve Karoyan'ın grubuna katıldı. Fotiu, Lillikas ve Hrisi Pantelidis ile birlikte, akabeti artık belli olmayan hizmet sağlama şirketi kurdu.

Karoyan, Hristofyas ile iletişim halindedir ve 'Politis' gazetesinin elde ettiği bilgilere göre ikisi arasında, birbirleriyle yardımlaşma konusunda anlaşma vardır. Hristofyas, DİKO'nun katı tutum yanlılarına da hitap eden Karoyan'ın söylemlerine hoşgörülü davranmaktadır. Nitekim en sonunda ikna edici ilerleme olduğu ve doğrudan müzakerelerin başlaması ile ilgili zeminin sağlama alındığı konusunda hemfikir olacaklar. Bu aşamada, Tassos Papadopoulos'un geçtiğimiz gün Ulusal Konsey'e sunduğu ve müzakerelerin başlanması için uygun zaman olmadığı tezini göz önünde bulundurursak, Temmuz ayı sonunda, Karoyan ve DİKO'daki Tassos'çular arasında hesaplaşma yaşanması beklenmektedir.

Orta olan

Bütün bu kulis faaliyetlerinden ortaya çıkan şey, orta alanın birleşmesi konusundaki senaryoların yeniden canlandığı yönündedir. Etrafında birleşme sağlanmaya çalışılan kutup, Tassos Papadopoulos ve onun politikasıdır. Bu arada, Omiru ve Lissaridis ile temaslar yapan Yorgos Lillikas, ipleri elinde tutmaktadır.

Şu anda EDEK, DİKO'dan kopmuş ve Lillikas ve Papadopoulos ile müzakere etmektedir.

Ekonomik sorunlar nedeniyle hayatta kalma mücadelesi veren EVROKO, hayatta kalma konusunda tek alternatif seçenek olarak, orta alan ile birleşmeyi ummaktadır. EVROKO hali hazırda DİKO'ya, Avrupa Parlamentosu seçimlerinde ortak oy pusulası için öneri yaptı.

Birçok kez kağıt üzerinde orta alanın birleşmesi konusunda planlar yapıldı, ancak bu planlar pratikte başarısız oldu. Çünkü katkıda bulunan herkes, kendi rolünü sağlama almak istiyor. Eğer Papadopoulos seçimleri kazansaydı ve bazı kurmayların isteklerini, başkanlıklarla ve diğer makamlarla tatmin etseydi, bu girişimin başarı şansı olacaktı. Bugün bıçağı da kavunu da elinde tutan Hristofyas'tır.

Hem Papadopoulos hem de Karoyan ile anlaşamayan bir kurmay, bu girişimin başarısız olacağını söylüyor. 'Papadopoulos, yenilgisinin öcünü almak için, AKEL-DİKO işbirliğini bozma konusunda yeteneklidir ve bunu yapabilir. Papadopoulos birleşme amacına katkıda bulunamaz.'"

BİLBAN & İKME

1. **Cyprus After A Solution,**

ISBN 9963-8185-2-8, 1998

2. **(Turkish version) Çözümü arayan Kıbrıs - Alaşya Yayınları, 2002**

3. **Cyprus After A Solution - Economic and social activity,**

ISBN 9963-8185-3-6, 2001

4. **Cyprus After A Solution - LEFT POLICIENS,**

ISBN 9963-8185-4-4, 2003

5. **Küllüsü, Αλουσιβα- Katerina A. İliadi,**

Yayınlar/ Εκδόσεις

ISBN 9963-8185-5-2, 2004

6. İncisini Kaybeden İstiridyeler, Sevgül

Uludağ,

ISBN 9963-8185-9-5, 2005

Kitapları istemek için lütfen BİLBAN veya İKME ile temas kurun.

Για τις πιο πάνω εκδόσεις παρακαλώ επικοινωνήστε με το İKME ή το BİLBAN.

www.ikme.org

www.bilban.org